

De patiënt centraal bij het 'Combinatie spreekuur'

Cynthia de Bie, 'het combinatie spreekuur biedt voor de patiënt grote voordelen'

■ Wim Nak

Elke nieuwe prostaatkanker patiënt moet eerst de schok van de diagnose verwerken. Horen dat je kanker hebt brengt menigeen van de kaart. Maar al kort daarna volgt het vraagstuk: hoe nu verder, welke behandeling?

Je wilt zo snel mogelijk van die kanker af, dus je hebt haast. In die beginfase heb je als patiënt namelijk nog niet het vertrouwen dat prostaatkanker een langzame groeier is, waardoor er eigenlijk best wel wat meer tijd zou zijn om een verantwoorde behandelkeuze te maken.

Om aan die behoefte aan snelle voortgang en informatie tegemoet te komen werkt het St Antonius Ziekenhuis al sinds 2015 met

een zogenaamd combinatie spreekuur. Hoe gaat dat in zijn werk?

Cynthia de Bie, oncologieverpleegkundige legt uit: 'elke dinsdagmiddag spreken zowel de uroloog als de radiotherapeut afzonderlijk met de patiënt en zijn

naasten over diens behandelmogelijkheden en zijn kansen op zowel succes als bijwerkingen.

De uroloog is ingeval er voor een operatie wordt gekozen tevens de chirurg, maar bespreekt ook andere opties, zoals bestralen of vooralsnog waakzaam blijven volgen (Active Surveillance), de radiotherapeut geeft informatie over bestraling (uitwendig of inwendig).

Na die twee gesprekken controleert de oncologieverpleegkundige in een derde gesprek die middag of de informatie goed is begrepen en vult zonodig aan wat nog gewenst wordt.

Aan het eind van het combinatie spreekuur wordt de patiënt uitgenodigd alles goed te laten bezinken en liefst binnen twee weken te laten weten naar welke behandeling zijn voorkeur uitgaat. En als er nagekomen vragen zijn, dan is er ruime gelegenheid deze alsnog beantwoord te krijgen, veelal via de oncologieverpleegkundige'.

Welke patiënt wordt uitgenodigd voor dit combinatiespreekuur?

Cynthia: 'elke patiënt waarbij is vastgesteld dat hij prostaatkanker heeft en die voor de keuze staat welke behandeling hij wenst te ondergaan. Alle patiënten zijn eerder in het multidisciplinair overleg besproken, waarin natuurlijk de optie van Active Surveillance al is verkend. Bij dat vaststellen van prostaatkanker wordt in het Antonius altijd de multi parametrische MRI ingeschakeld.

Er komen ook patiënten van buiten, bijvoorbeeld uit de directe omgeving, zoals Woerden, Gorinchem en Tiel, maar ook uit de rest van Nederland. Die ondergaan vaak alsnog een mp-MRI alvorens het combinatie spreekuur te bezoeken.➤

Verder worden de specifieke voor- en nadelen van chirurgie versus bestraling besproken

Aan het eind van het combinatie spreekuur wordt de patiënt uitgenodigd alles goed te laten bezinken

De patiënt die het combinatiespreekuur bezoekt heeft van tevoren een informatiemap gekregen met daarin een aantal interessante brochures en ook verwijzingen

naar sites waar de patiënt zich breder kan informeren, waaronder de website van ProstaatKankerStichting.nl. De ervaring bij het St Antonius Ziekenhuis leert dat nieuwe patiënten ook graag kennisnemen van informatie op papier. Pas daarna begint het surfen op allerlei websites'.

Waar gaat het dan over in het combinatie spreekuur?

Cynthia: 'allereerst over hoe de behandeling(en) zou(den) gaan verlopen. Maar daarnaast krijgen vooral de mogelijke bijwerkingen als continentie problemen, erectiestoornissen en darmproblemen veel aandacht. En er wordt nagegaan of bepaalde bijwerkingen voor die individuele

patiënt van groot of klein belang zijn. Patiënten kunnen daar heel verschillend over denken, vanuit de eigen leefsituatie. Het zijn geen onderwerpen die op een verjaardag even met de buurman besproken worden, maar in het combinatie spreekuur krijgen ze alle aandacht die ze verdienen. Bovendien resulteert het geven van openheid en duidelijkheid over de risico's van elke

behandeling een betere acceptatie van de problemen als die zich later toch gaan voordoen, soms tijdelijk, soms blijvend. Verder worden de specifieke voor- en nadelen van chirurgie versus bestraling besproken (denk aan noodzaak narcose, definitief weefselonderzoek, mogelijkheid secundaire behandeling, te verwachten PSA-daling, lange termijn bestralingseffecten etc.)'.

Gaat het St Antonius door met het combinatie spreekuur?

Cynthia: 'jazeker, het is wel een bewerkelijke aanpak, waarbij per spreekuur op dinsdagmiddag ongeveer vier patiënten in het St Antonius Ziekenhuis kunnen worden gezien. Maar het biedt voor de patiënt grote voordelen, met name door de snelle informatievoorziening vanuit verschillende invalshoeken. En het direct aansluitende overleg met de oncologieverpleegkundige verschaft de patiënt meer rust en vertrouwen.

Het blijkt dat steeds meer mensen samen beslissen op prijs stellen. En voor wie nog steeds vindt dat de dokter het wel het beste zal weten maken mijn drie collega's en ik in het derde gesprek wel duidelijk dat het ook de persoonlijke omstandigheden zijn die een grote rol behoren te spelen in zo'n ingrijpende behandel beslissing. En deze persoonlijke omstandigheden zijn niet altijd bij de dokter bekend. Na het combinatie spreekuur kan de dokter soms - met de aanvullende informatie die wij hem geven - tot een gewijzigd advies komen.

Veel patiënten geven achteraf aan het heel fijn te vinden zo uitgebreid te zijn voorgelicht over de voor- en nadelen van de diverse mogelijkheden en vinden ook dat ze bijwerkingen beter kunnen verdragen omdat ze er tevoren goed op zijn voorbereid'.

Wordt een combinatie spreekuur ook elders toegepast?

Cynthia: 'voor zover ons bekend niet, maar onze ervaringen zijn zo gunstig dat het zeker aanbeveling verdient om waar dat nog niet het geval is ook een combinatiespreekuur of iets soortgelijks in te voeren'.

Ter afsluiting: ProstaatKankerStichting.nl ziet duidelijke voordelen van dit combinatie spreekuur. Door dit spreekuur wordt de patiënt optimaal geholpen om in een onzekere situatie, kort nadat prostaat kanker is vastgesteld, zo snel en zo goed mogelijk inzicht te krijgen in alle voor- en nadelen van de voor hem mogelijke behandelingen. Wij zouden graag zien dat men een dergelijk spreekuur ook elders in zou gaan voeren. ■

Cynthia de Bie